

# • FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 52.

Lýsingarprísir fyri petittreglu: 30 øyr. á forsiðuni,  
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við stórrí lýsingum fæst  
ávsláttur í prísinum.

Leygardag hin 23. decembir 1933.

Kosnar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið  
verður bílagt á posthúsinum, breiðsavnarstöðum  
og skrivstovuni. Telf. 143.

7. árg.

## „Føroya Social-Demokrat“

sendir øllum lesarum sínum og teimum, sum í blaðnum  
hava lýst, tey bestu ynski um eini gleðilig jól.

## JÓLARÓSAN

EFTIR SELMU LAGERLØF  
TÝTT HEVUR J. M. S. HANSEN

Rovarakellingin, ið báði í  
rovaraholuni uppi í Goingskóg-  
ini var ein dagin farin sína  
biddaragongd oman til tær byg-  
ir, sum vóru á slottum stóðum  
niðri í dolunum. Rovarin sjálv-  
ur var ein útlagin — friðleysu-  
maður; hann tordi ikki at fara  
út úr hesi skóg, men lá og  
lárði eftir teimum, sum vágadu  
sær fann vegin. Um hetta  
mundið gjordu fólk lítið av at  
ferðast har í nordara partinum  
av Skaane. Vildi tað nú so til,  
at maðurin einki kundi veidda  
til matna í vikuvís, mátti konan  
ganga sína biddaragongd. Hon  
hevdði fimm børn við sær, øll  
vóru tey klødd í skinnklæðir,  
og skógvar teirra vóru av nævur,  
og hvørt hevði sín stóra posa á  
bakinum. Tá hon kom inn í  
eitt hús, tordi eingin at nokta  
henni tað hon vildi hava, tí  
annars kundi tað væl verða, at  
hon setti eld á tað húsið, har  
hon ikki varð væl móttikin.  
Rovarakonan við sínum harka-  
liði var hildin verna verri enn  
bæði úlvur og björn, og meiri  
enn einaferð høvdu fólk verið  
freistað at forkomið teimum,  
men tað var ikki gjørt, tí tey  
vistu fullvæl, at maðurin lá har  
uppi í skógini og hann læt ikki  
konu og børn vera óðvend um  
nakar gjordi teimum mein. Sum  
tey nú gingu hús úr hús og  
biddaðu, kom hon ein dagin til  
Óved, sum tá var klostur. Við  
klosturdýrnar lat hon vita av  
sær og kravdi mat; duravaktar-  
in lat eina lítla luku frá, og  
rætti henni seks rund breyð,  
eitt í part til hennara og børn-  
ini. Meðan hon nú stóð still  
har við dýrnar, runnu bornini  
affur og fram, og so kemur eitt  
av teimum og tekur í skjórtið  
hjá henni at hon má endiliga  
koma og siggja nakad, hann  
hevur funnið, — og mammam  
fór í stundini við honum. Kring-  
um klostrið var ein múrur,  
sum var bæði høgur og tjúkkur,  
men drongurin hevði sæð eina  
lítla húrð, sum stóð á gløpp.  
Tá rovarakonan kom hagar  
fór hon húrðina heilt upp og  
fór inn, uttan at spyrja nakran  
eftir, so var hennara siður.

Óved klostur var tá fyrstaðað  
av abbed Hans, sum var sera  
kønur í at dyrka ymis ortalög.  
Hann hevði gjørt sær ein kál-  
garð innanfyri múrin og júst  
herinn var tað konan kom,  
men hon stæðaði innanfyri  
dýrnar og stóð heilt bílsin.  
Hásummar var, og ortalagdurin  
stóð fullur av vøkum blómum,  
ið skygdu bæði reyðar, gular og  
bláar fyri eygunum, men skjótt  
fór sum eitt gleðismál yvir and-  
litið á kellingini, og fól fyri fól

gekk hon eftir tí smølu rásini,  
sum var millum blómuræðini.  
Tann munkurin sum hevði til  
arbeiðis at lúka ókrútið burtur,  
var tað ið hevði sett húrðina á  
gløpp meðan hann fekk ruskið  
út í køstin, sum var uttanfyri  
múrin. Tá hann sá rovarakon-  
una koma inn við øllum fimm  
aftaná sær, kom hann rennandi  
og vildi hava tey at fara út úr  
garðinum; men konan lætst ikki  
um vón, hon gekk fram millum  
blómuræðini og leit útyvir allan  
henda vakurleika, har vóru  
høgar hvítar liljur, og har vóru  
allir fagrir litir har hon vendi  
sær, men munkin lætst hon  
sum hon ikki sá. Munkurin  
helt tí at hon ikki hevði skilt  
hvat hann segði, og hann vildi  
taka í armin á henni og beina  
hana út, men hon sum hevði  
gingið bogin við posanum á  
bakinum, rætti nú ryggin og  
hvasst var eygnabráið, tá hon  
segði: »Eg eri rovarakellingin  
úr Goingskógini, rør meg, um  
tú torir!« og tað sást, tá hon  
hevði sagt hetta, at hon helt seg  
vera líka ívalesa í at ganga í  
friði, sum um hon hevði sagt  
at hon var drottning av Dan-  
mark. Munkurin royndi kortini  
at forða henni, tá tosaði hann  
hovisliga nú hann visti hvør  
hon var. »Tú mást vita, rovara-  
kone, segði hann, »at klostrið  
hetta er eitt munkaklostur og  
at eingin kvinna í landinum  
hevur loyvi at koma inn um  
henda múr. Fer tú ikki nú tín  
veg, so verða munkarnir illir  
við meg, tí eg havi gloymt at  
lata húrðina aftur, og eg veri  
kanska koyrdur bæði úr klostur-  
inum og úr ortalagdurinum.«

Hetta legði rovarakonan einki  
í, hon gekk bara longur fram  
og kundi ikki fáa eyguni frá  
øllum hesum vakra hon sá. Tá  
vísti munkurin einki annað  
ráð enn at fara inn í klostrið  
eftir hjálp. Hann kom aftur við  
tveimum evnagóum munkum,  
og rovarakonan sá, at nú var  
ikkí spæl. Tá bretti hon sær  
á og setti fótarnar fast í,  
og ógvuliga harðmælt var hon,  
tá hon lovaði hevnd yvir teir  
og klostrið, um hon ikki slapp  
at verða í ortalagdurinum so leingi  
henni lysti. Munkarnir hildu  
fyri, at teir ræddust hana ikki,  
og hugsaðu bert um at keypa  
hana út. Tá gav hon seg at  
røpa og skríggja alt hon var  
ment, og hon klóraði og beit  
og samaleiðis gjordu bornini,  
so tað endaði við, at munkarnir  
máttu dvína, og fóru við ferð  
yvir móti klosturinum. Har mottu  
teir abbed Hans, sum hevði  
hoyrt hetta óljóðið og nú kom  
at vita, hvat ið var áfátt. Teir

máttu nú siga sum vór, at rov-  
arakellingin var komin inn og,  
teir vóru ikki menn at fáa hana  
út aftur. Abbed Hans setti at  
teimum, tí teir høvdu viljað brúkt  
makt, og forbeyð teimum at  
fara eftir hjálp, hann bað teir  
fara aftur til arbeiðis, og tá at  
hann var gamal og visaligur tók  
hann ongan við sær uttan ortal-  
agðsmannin, og fór so oman í  
ortalagdurin. Tá hann kom har  
oman, gekk rovarakellingin aft-  
ur millum blómuræðini, og hann  
var bílsin yvir at siggja hvussu  
hugtíkin hon var. Hann helt  
seg vera ívalesan í, at hon  
aldrí í livinum hevði sæð nakra-  
an ortalagð, og kortini gekk  
hon har og nikkaði til summi,  
bæði Salvie, Rosmarin og fl.  
sum um hon kendi tey væl,  
sumt kendi hon ikki og rysti  
tá við hövðinum. Abbed Hans  
elskaði ortalagð sín mest av tí,  
sum hoyrur til her á jorð, og  
hvørs vírið ikki rokkur longur.  
So ræðulig henda fremmanda  
kvinna sá út, so kundi hann  
ikkí lata vera at gleða seg yvir,  
at hon hevði barst við tryggjar  
munkar fyri at sleppa at hyggja  
í frið at urtum og blómum.  
Hann fór yvir til hennara og  
spurdu blóðiga, hvat henni  
dámði ortalagdurin. Rovarakonan  
vendi sær knappliga um móti  
abbed Hans, tí hon væntaði  
einki gott, men tá hon sá hans-  
ara hvíta hovur og hvussu bog-  
in hann gekk, svaraði hon heilt  
spakliga: »Straks eg kom inn  
helt eg meg ongatið hava sæð  
nakad so vakurt, men nú siggi  
eg nokk, at hesin ikki er so  
vakur, sum ein annar, eg veit  
um.«

Abbed Hans hevði helst væntað  
sær eitt annað svar. Tá hann  
hoyrði, at rovarakonan hevði  
sæð ein ortalagð, sum var vak-  
ari enn hansara, rodnadi hann  
um kinn. Munkurin, sum stóð  
undir líðini á honum, hevði at  
konuni og segði: »Hetta er  
abbed Hans tú talar við, hann,  
sum sjálvur við fíni og móði  
hevur sannað saman alt ið her  
veksur. Öll vita, at so vakur  
ortalagður finnst ikki í hesum  
landi, og tað smør seg ikki  
fyri teg, sum livir í tí villu  
skóg heila árið runt, at doma  
um arbeiði hansara.« »Ikki seti  
eg meg til dómara, hvørki yvir  
hann ella teg, svaraði rovara-  
kone; »eg siggi bara, at kundu  
tí fingið hin ortalagð at sæð,  
sum eg teinki uppá, tá vildi tí  
rívið upp við ról alt tað, sum  
her veksur og tveitt tað burtur  
sum ókrúti.«

Urtalagðmaðurin var næstan  
líka stoltur av øllum, ið her  
vaks, sum abbed Hans sjálvur,  
og tá hann hoyrði hvat hon  
segði, skar hann í ein háðandi  
skellilátur. »Hatta sigur tú bert  
til at arga okkum!« segði hann.  
»Tað man helst vera ein prýð-  
liger ortalagður tú hevur gjørt  
teir millum furutróini upp í  
Goingskógini!« Eg tori seta sáls  
mína selu uppá, at tú ongatið  
fyrir hevur verið innanfyri nakra-  
an ortalagðsmúr.«

Rovarakonan rodnadi av harmi  
tí teir ikki vildu trúgva henni,  
og hon segði: »Tað kann væl

vera, at hetta er fyrsta ferð, eg  
eri innan fyri ein ortalagðsmúr,  
men tí munkar, sum jú eru  
heilagir menn, áttu væl at vita,  
at hin stóra Goingskóg hvørja  
jólánátt verður til hin fagrasta  
ortalagð fyri at kunna halda  
føðingardag Harrans. Vit, sum  
búgva í skógini hava sæð tað  
hvørt ár; ja, sæð blómur so  
vakrar, at eg ikki havi vágad  
mær at slíta eina einastu ave.  
Munkurin vildi svara henni,  
men abbed Hans gjordi tekin,  
at hann skuldi tuga. Abbed  
Hans hevði á sínum barnadrum  
hoyrt, at skógin lat seg í hog-  
tíðsskrúð jólánátt. Hann hevði  
ofta ynskt sær at fingið tað at  
sæð, men ongatið hevði tað  
eydnast honum. Nú hendaði  
hann rovarakonuna at koma  
eftir sær, ella senda eitt av  
børnunum at vísa honum vegin,  
so skuldi hann ríða niðan til  
rovaraholuna einsamallur, og  
aldrin skuldi hann siga nokrum,  
frá, hvat tey báðu, men hjálpa  
og samsýna teimum alt hann  
var mentur. Rovarakonan segði  
fyrst nei, tí hon hugsaði um  
mannin, at honum kundi verða  
fári fyri hond, um abbed Hans  
fekkt at vita, hvat hola teirra  
var; men hugurin til at vísa  
honum hin ortalagð, sum var  
so nógy vakrari enn hansara,  
hevði so nógy makt, at hon  
jáltaði. »Ikki mást tú hava  
meiri enn ein við tær, segði  
hon, »og so vist sum tú ert ein  
heilagur maður, mást tú lova  
ikkí at brúka svik.« Tað lov-  
aði abbed Hans, og so fór kon-  
an sín vegin; men hann páleði  
ortalagðsmanninum, ikki at  
nevna eitt orð um hetta, tey  
høvdu avgjørt, tí hann fryktaði  
fyri, at munkarnir ikki vildu  
lata hann, sum var gamal og  
ússaligur, fara niðan í skógin  
til rovarin. — Sjálvur hevði  
hann ikki ætlað at tala um  
hetta við nakran; men nú bar  
tað so á, at sjálvur ærkabisp-  
urin í Lund, Absalon, kom  
ferðandi til Óved og lá har eina  
nátt. Tá abbed Hans visti hon-  
um sín ortalagð, kom honum í  
hug, hvat rovarakellingin hevði  
sagt, og munkurin, sum gekk  
við sítt arbeiði, hoyrði nú, at  
hann fortaldi ærkabispinum, um  
rovarin, sum í so mong ár hevði  
verði útlagin, og hann bað um  
eitt friðrætt fyri hann, so hann  
kundi koma aftur og búgva  
millum annað fólk. »Sum tað  
nú gongur, segði abbed Hans,  
»vaksu horn hansara upp til at  
verða verri illgerðsmenn enn  
pápin, og áðrenn langt um líður  
fáa vit ein heilan hóp at drag-  
ast við haruppi í skógini.« Men  
ærkabispurin svaraði, at slíkan  
illgerðsmann vildi hann ikki  
lata sleppa at vera millum friða-  
fólkið, sum báði niðri í dolun-  
um. Tað var best fyri allar  
partar, at hann varð verðandi  
uppi í skógini. Men nú gjord-  
ist abbed Hans roysin, og segði  
frá hvussu skógin stóð hvørja  
jólánátt, júst har, sum rovarin  
báði og segði hann: »Eru hesi  
illgerðfólk ikki verri enn at  
tey siggja fyri eygum Guðs ríku  
dýrd, so kunnu tey væl ikki  
vera ov ring at fáa menniskjurs

## Jólakjót!

Tey sum til jólar ynskja at  
fáa ekstragott, ferskt, føroysktoksa-  
kjót, gott ferskt gimburambskjót og  
góðar gasarungar biðjast blislegga  
í góðari tíð. Einkí er at ívast í,  
at hitt besta jólakjotið verður  
at fáa hjá

Maltr. 89. J. LAMBAA Maltr. 89.

## Eg koyri

við nýggja persónbili mínum  
soleiðis:TÍRS DAG: Skálavík—Sands—  
Skopunar og aftur.ÓNS DAG: Skopun—Sands—  
Skálavík og úr aftur Skála-  
vík frá »Smírlie«.TÓRS DAG: sama hátt sum tírs-  
dag, men har afturat úr Skál-  
avík frá »Smírlie«.LEYGARDAG: Skopun—Sands—  
Skálavík og aftur, harafturat  
hvørja ferð »Boroyanes«—Kend-  
ur úr Havn Skopun—Sands,  
uttanfyri hesa ætlan fast bilurin  
altíð vil at venda sær til tele-  
fonstöðina í Skopun. Til Hús-  
avíkar verður farið tá nakað er  
at fara við og tilber.

Erlingur Dalsgarð.

náði«. Ærkabispurin stóð ikki  
fastur, men svaraði soleiðis:  
»Tað vil eg lova tær, abbed  
Hans, og so smíltist hann, »at  
tann dag tú ber mær eina blómu  
úr jólaortalagdurinum í Goings-  
kógini vil eg geva tær friðrætt  
fyri hvønn friðleysan illgerðs-  
mann tú vilt biðja fyri«. Munk-  
urin skilti væl, at bispurin, líka-  
litið sum hann sjálvur hevði  
nakra trúgv til hetta, ið rovara-  
kone hevði sagt, men abbed  
Hans grunaði ikki tað; hann  
takkaði ærkabispinum fyri haus-  
ara góða lyfti og segði, at tað  
blómu skuldi hann nokk fáa  
fatur á.

Abbed Hans gjordi sum hann  
hevði ætlað og tá tað leið til  
jólar sat hann ikki heima á  
Óved, men var ávegis til Goings-  
sýslu. Eitt av rovabørnunum  
rann undan og vísti leiðina og  
til fylgjuvein hevði hann munk-  
in sum var ortalagðmaður, hin  
sami sum fyrst rakti við rovara-  
kellingini innanfyri klostur-  
múrin. Abbed Hans hevði longst  
eftir at gera hesa ferð, og hann  
var nú so hjartans glaður yvir,  
at ferðin var komin í lag. Hjá  
munkinum var tað ikki so,  
hann var so góður við abbed  
Hans og hevði verið illa við,  
um tað hevði verið nakar ann-  
ar og ikki hann, ið fór við at  
passa uppá abbed Hans, men  
hann trúði ikki nakad av tí  
rovarakellingin hevði fortalt,  
tá mundið helst vera uppá sned  
fyri at elva abbed Hans til rov-  
araholuna. Sum abbed Hans  
nú reið norðureftir, sá hann at  
allastaðni gjordu tey til til jóla.  
Í hvørjum bóndagari var kynt  
upp í baðstovu, so har kundi  
verða heitt til seinrapartin (tá  
fóru øll í bað). Kjót og breyð  
í mongd varð inuborið og hús-  
karlarnir komu við stórum